



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної
та архівної справи



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	СУСПІЛЬСТВО І КУЛЬТУРА
Викладач (-і)	Олена КОЛОМІЄЦЬ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38(095) 377-65-70
E-mail:	kolomietselena1964@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Форма контролю: залік. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Суспільство і культура» є формування системи знань про розвиток суспільства як соціального організму й культуру в системі буття, її роль у формуванні особистості та розвитку суспільства; визначення актуальних проблем і тенденцій соціокультурного розвитку на сучасному етапі.

Предметом вивчення даного курсу є суспільні явища та процеси, механізми формування й функціонування культури як складного суспільного феномена; культурологічні проблеми сучасності.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на

сучасному ринку праці;

- теоретична підготовка здобувачів з проблем соціокультурного розвитку суспільства, питань еволюції знань, змісту та ролі культури, ознайомлення з моделями культурологічних досліджень; формування у здобувачів вищої освіти сучасного уявлення про культуру як систему цінностей, її зміст та функціонально-рольове призначення у системі суспільних відносин;

- формування практичних навичок і вмінь здобувача орієнтуватися у сучасному соціокультурному просторі, здійснювати аналіз основних тенденцій, взаємодії та перспектив розвитку сучасних цивілізацій при розв'язанні актуальних проблем сучасності.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні характеристики суспільства як соціального організму;
- сутність та найважливіші аспекти культури;
- основні культурологічні парадигми;
- системи культурних феноменів;
- культурні форми та їх властивості;
- сутність духовної, соціальної, технологічної культури;
- процеси соціокультурної динаміки;
- тенденції сучасного соціокультурного розвитку.

вміти:

- орієнтуватися в сучасному соціокультурному просторі;
- аналізувати основні тенденції сучасного етапу суспільного розвитку в його історичній ретроспективі та перспективі;
- вирізняти основні методологічні підходи до визначення суті, змісту та характеру цінностей культури;
- осмислювати закономірності соціокультурного розвитку в контексті глобальних перетворень;
- розробляти культурні сценарії майбутньої професійної діяльності.

набути соціальних навичок (soft skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в соціокультурному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському

національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вивчення курсу

Тема 1. Вступ до курсу "Суспільство і культура".

Тема 2. Культура і цивілізація.

Тема 3. Специфічні культурні форми та їх властивості.

Тема 4. Духовна культура суспільства.

Тема 5. Соціальна культура суспільства.

Тема 6. Технологічна культура суспільства.

Тема 7. Культурні сценарії діяльності.

Змістовий модуль 2. Сучасний соціокультурний простір

Тема 8. Соціокультурна динаміка.

Тема 9. Ідея рівноправності культур у сучасному світі.

Тема 10. Кризові явища в культурі.

Тема 11. Тенденції розвитку сучасної культури.

Тема 12. Модернізм і постмодернізм у сучасній культурі.

Тема 13. Сучасна українська культура.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Абрамович С. Д. Культурологія: навч. посіб. / С. Д. Абрамович. К.: Кондор, 2005.

2. Багацький В. В., Кормич Л. І. Культурологія: історія і теорія світової

культури ХХ століття: навч. посіб. / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. К.: Кондор, 2004.

3. Бокань В. А. Культурологія: навч. посіб. для ВНЗ / В. А. Бокань. К., 2000.

4. Гаврюшенко О. А., Шейко В. М., Тимашевська Л. Г. Історія культури: навч. посіб. / О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тимашевська; наук. ред. В. М. Шейко. К.: Кондор, 2004.

5. Гончарук Т. В. Культурологія: навч. посіб. / Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2004.

6. Джеджора О. Історія європейської цивілізації. Ч.І. Львів, 1999.

7. Історія світової культури. Культурні регіони: навч. посіб. / Л. Т. Левчук [та ін.]. К.: Либідь, 2000.

8. Культурологія: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів I-IV рівнів акредитації / М. С. Кравець [та ін.]; за заг. ред. В. М. Пічі. Львів: Магнолія плюс, 2003.

9. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. Є. Конверського. Харків: Фоліо, 2013. 863 с.

10. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. / за ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. К.: Центр навчальної літератури, 2004.

11. Людина в полікультурному суспільстві: навчально-методичний посібник для викладача ВНЗ з курсу за вибором для студентів соціогуманітарних спеціальностей / [Пошетун О. І., Султанова Л. Ю. та ін.] К.: Інжиніринг, 2010. 248 с.

12. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації: соціокультурний розвиток людства: навч. посіб. К.: Либідь, 2001. 360 с.

13. Петрушенко В. Л., Пинда Л. А., Подльська Є.А. та ін. Культурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. I – IV рівня акредитації / за заг. ред. проф. В. М. Пічі. Львів: Магнолія 2006, 2007. 360 с.

14. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури: навч. посіб. / В. С. Полікарпов. К.: Знання, 2002.

15. Попович М. Нарис історії культури Ураїни / М. Попович. К.: Артек, 1998.

16. Скокова Л. Г. Культура – суспільство – особистість: навч. посіб./ за ред. Л. Скокової. К., 2006.

17. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб. / М. М. Закович [та ін.]; за ред. М. М. Заковича. К.: Знання, КОО, 2000.

Додаткова література

18. Беляков К. І., Онопрієнко С. Г., Шопіна І. М. Інформаційна культура в Україні: правовий вимір. Монографія. / К. І. Беляков, С. Г. Онопрієнко, І.М. Шопіна. К.: КВІЦ, 2018.

19. Воронкова В. Г., Соснін О. В. Формування інформаційного суспільства в Україні: виклик чи потреба часу? *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2015. № 60. [Електронний ресурс] / В. Г. Воронкова, О. В. Соснін. Режим доступу:

<http://vestnikzgia.com.ua/article/view/42519>

20. Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. К.: Професіонал, 2006. 328 с.

21. Горова С. Новітні інформаційні технології в суспільних та культурних процесах сучасної України / С. Горова. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 2018. № 1. С. 116-120.

22. Гриценко Т. Б., Кондратюк А. Ю., Мельничук Т. Ф. Культура в епоху промислового перевороту та соціальних зрушень / Т. Б. Гриценко, А. Ю. Кондратюк, Т. Ф. Мельничук. – К.: НАУ, 2006.

23. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Інформаційне суспільство: морально-етичний дискурс. *Інформація і право*, 2014. № 1 (10). [Електронний ресурс] / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Режим доступу: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/14dogmed.pdf>

24. Єрмолаєва В. В. Вплив інформаційних технологій на життя людини / В. В. Єрмолаєва, Є. Є. Пікіна. *Молодий вчений*, 2018. № 22 (208). С. 42-44.

25. Ідея культури: виклики сучасної цивілізації / Є. К. Бистрицький, С. В. Пролеєв, Р. В. Кобець, Р. В. Зимовець. К., 2003.

26. Кириченко М. О. Формування ідеології інформаційного суспільства в умовах глобальної інформатизації: тенденції, парадигми, перспективи розвитку. Х., 2017.

27. Короленко Б., Каретніков І., Майоров М. Декомунізація назв населених пунктів та районів в Україні: підстави, процес, підсумки. Місто: історія, культура, суспільство, 2017. [Електронний ресурс] / Б. Короленко, І. Каретніков, М. Майоров. Режим доступу: http://mics.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Issue_1_2_full_text.pdf#page=134

28. Косачова О. О. Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття. Х., 2022. [Електронний ресурс] / О. О. Косачова. Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdk-xmlui/handle/123456789/1802>

29. Ломачинська І., Ломачинський Б. Роль інформаційної культури у регулюванні соціальних інформаційних систем / І. Ломачинська, Б. Ломачинський. *Вісник Львівського університету*, 2020. Серія філос. -політолог. студії. Випуск 29. С. 90-97.

30. Ломачинська І., Ломачинський Б. Функціональна спрямованість інформаційної культури / І. Ломачинська, Б. Ломачинський. *Вісник Львівського університету*, 2020. Серія філос. -політолог. студії. Випуск 30. С. 77-83.

31. Людина і культура в умовах глобалізації: зб. наук. ст. К., 2003.

32. Мельник В. В. Культура буття людини як соціокультурний феномен. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2015. № 60. [Електронний ресурс] / В. В. Мельник. Режим доступу: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/42621>

33. Модернізм: доба модерну і доба авангарду. Постмодернізм [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://referaty.pp.ua>. Назва з контейнера.

34. Науково-освітній потенціал нації: Погляд у ХХІ ст.. Кн.2: Освіта і наука. Творчий потенціал і державо- і культуротворення / Литвин В. М., Андрущенко В. П., Довгий С. О. та ін. К., 2003.

35. Новікова Н. Є. Особливості формування політичної культури особистості в умовах трансформації суспільства на прикладі України / Н. С. Новікова. *Наукові записки НаУКМА: Політичні науки*, 2016. Т. 186. С. 67-71.
36. Панченко В. І. Мистецтво в контексті культури / В. І. Панченко. К., 1998.
37. Пруднікова О. В. Інформаційна культура інформаційного суспільства: філософський вимір / О. В. Пруднікова. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2016. № 4 (31). С. 44-53.
38. Савченко А. Правова культура як атрибут культури суспільства / А. Савченко. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2020. № 2. С. 32-36.
39. Семашко О. М., Погорілий О. І., Піча В. М. та ін. Соціологія культури / за ред. В. М. Пічі. Львів, 2003.
40. Соболев Т. В. Інноваційна культура як основа розвитку сучасного суспільства. *Філософія. Політологія*, 2014. № 4 (118). [Електронний ресурс] / Т. В. Соболев. Режим доступу: <http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Vydanna/Visnyk/Visnyk%20118.pdf#page=29>
41. Термінологічний словник з культурології. К.: МАУП, 2004.
42. Трач Ю. Віртуалізація освіти як явище сучасної культури./ Ю. Трач. *Культура і мистецтво у сучасному світі*, 2018. № 19. С. 164-173.
43. Усов Д.В. Сучасна міфологія в системі масової комунікації. *Філософія, культура, життя*. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2001. Вип. 11. С.103-114.
44. Уханова Н. С. Правова культура молоді в Україні. *Інформація і право*, 2019. № 29). [Електронний ресурс] / Н. С. Уханова. Режим доступу: http://ippi.org.ua/sites/default/files/19_5.pdf
45. Юрій М. Ф. Людина і світ: підручник / М. Ф. Юрій. К.: Дакор, 2006. 460 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи, Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.